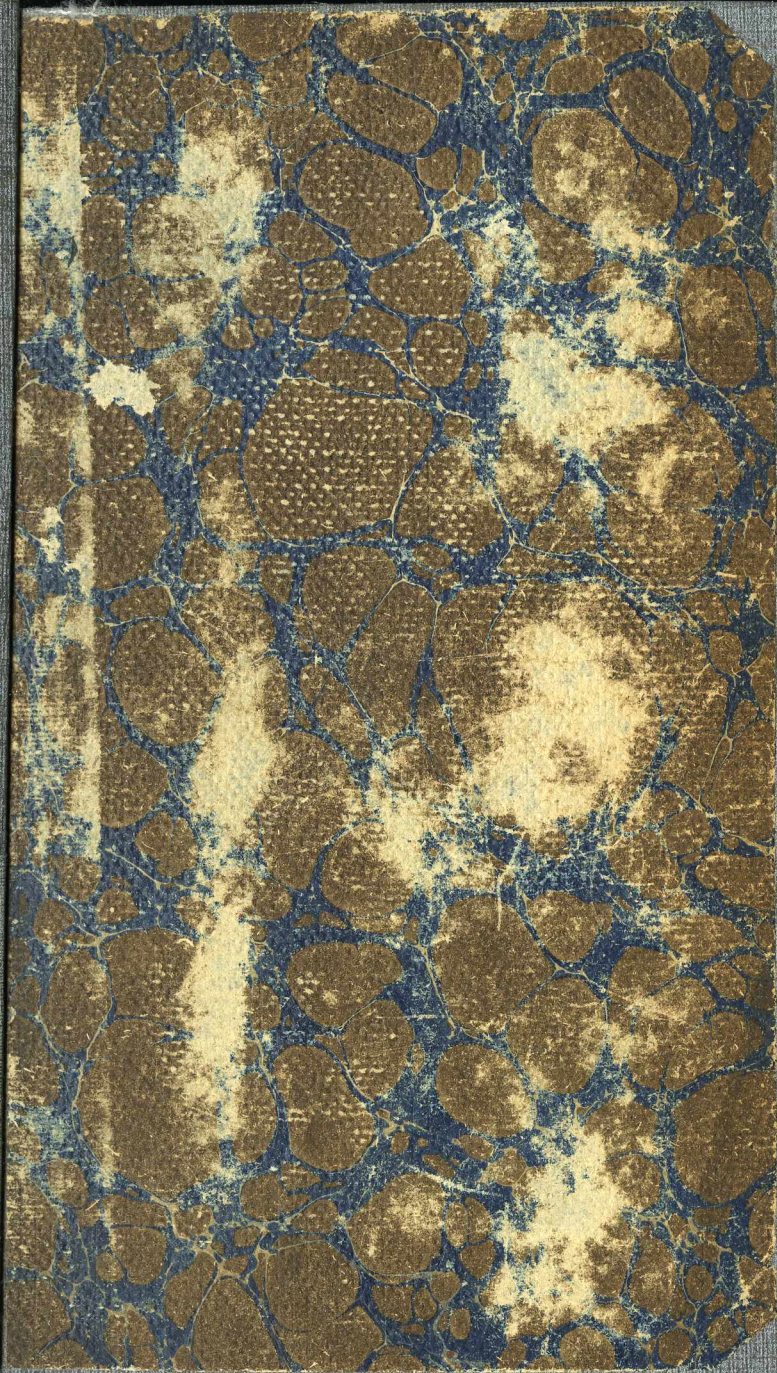

Politikai
röpiratok.

106.

106
837

Magyarországi Országgyűlés

KÉPVISELŐHÁZ

HÁZSZABÁLYAI

A KÉPVISELŐHÁZNAK 1874-IK ÉVI AUGUSTUS 1-ÉN TARTOTT

ÜLÉSÉBEN ELFOGADOTT MÓDOSÍTÁSOK SZERINT.

[Handwritten signature]
8.

BUDAPEST,
NYOMATOTT VODIANER F.-NÉL.
1874.

DE BAMBURGEZA

A képviselőház házszabályai.

I. Fejezet.

A képviselőház alakulásáról.

1. §.

A képviselők a megjelenésükre törvény által engedett napok harmadikán délelőtt 10 órakor az országház termeiben összegyűlvén, a legidősebb tag mint korelnök az elnöki, a legfiatalabb hat tag mint korjegyzők, a jegyzői helyeket elfoglalják.

2. §.

A korelnök értesíti a képviselőket az országgyűlés megnyitásának helyéről, idejéről és rendjéről, s a ház alakulása végett az országgyűlés megnyitása után legközelebb tartandó ülés óráját kitüzi.

3. §.

Az országgyűlés ünnepélyes megnyitásán a képviselők a korelnök vezetése alatt jelennek meg.

4. §.

A képviselőház minden hivatalnoka a ház megalakulásáig a korelnök, illetőleg a korjegyzők rendelkezése alatt áll, szükség esetében a hiányzókat ideiglen a korelnök helyettesíti.

5. §.

A ház alakulásának megkezdése végett kitűzött ülésben a megjelent képviselők megbízó leveleiket a korelnök által kijelölt korjegyzőknek személyesen kézbesítik, a korelnök pedig a választások érvényessége ellen beadott kérvényeket a háznak bemutatja.

6. §.

A képviselő, ki személyesen meg nem jelenhet, távollétének okát a korelnöknek bejelentvén, megbízó levelét a megjelent képviselők egyike által is benyujtathatja.

7. §.

A képviselők, kik megbízó leveleiket átadták, a korelnök által nyílt ülésben eszközendő sorshúzás útján a lehetőségig egyenlő számú kilencz osztályra osztatnak.

8. §.

Az első osztálybeli képviselők megbízó levelei megvizsgálás végett, a választások ellen beadott s ezen osztályhoz tartozó kérvényekkel egyetemben kiadatnak a második osztálynak, a másodiké a harmadiknak, s így sorban a kilencedik osztályig, melynek megbízó levelei megvizsgálás végett az ezekre vonatkozó kérvényekkel együtt az első osztálynak adatnak ki.

9. §.

Az osztályülések megkezdésének idejét és helyét a korelnök határozza meg.

10. §.

Mindegyik osztály

- a) elnököt és jegyzőt s tárgyalásainak bevégeztével előadót választ;
- b) tárgyalásairól a háznak bemutatandó jegyzőkönyvet vezetett;
- c) határozatait a jelenlevők szavazatainak általános többségével hozza; de azok csak úgy érvényesek, ha hozataluknál az osztály összes tagjainak legalább fele jelen volt.

11. §.

Az osztályok megalakítása után megjelenő képviselők megbízó leveleiket a korelnöknek adják be, ki az ily képviselőket a korjegyzőkkel együtt tar-

tandó sorshuzás utján az osztályokban a lehetőségig egyenlő számmal utólagosan beosztja, egyszersmind pedig megbízó leveleiket az illető osztálynak megvizsgálás végett kiadja, mindaddig, míg azon osztály, melynek az ily képviselő megbízó levele megvizsgálás végett kiadandó lett volna, tárgyalásait be nem végezte.

12. §.

A korelnök a választások érvényessége ellen időközben beadott kérvényeket is beérkezésük után azonnal az illető osztályhoz átteszi mindaddig, míg az munkálkodását be nem fejezte.

13. §.

Az osztály egyik tagja sem vehet az osztályülésben részt, azon képviselő megbízó levelének megvizsgálásában :

- a) kinek a választásnál ellenjelöltje volt ;
- b) kinek választásánál részt vett, vagy
- c) mint beirt választó részt venni jogosítva volt ;
- d) a kihez oly viszonyban áll, a mely miatt annak ügyeiben a polgári törvénykezési rendtartás szerint nem biráskodhatnak.

Az e tekintetben felmerülhető kérdések iránt az osztály határoz.

14. §.

Az osztályok a hozzájuk áttett iratokat megvizsgálván ;

- a) legelőször jegyzékbe veszik a kifogástalan választásokat.

Kifogástalan választásnak az tekintetik, melynek választási jegyzőkönyve a törvény rendeletének megfelel, s a mely ellen kérvény beadva nincs.

- b) Külön jegyzékbe foglalják azon választásokat, melyeknek jegyzőkönyve megfelel a törvény rendeletének, de a melyek ellen kérvény van beadva.
- c) Azután véleményt adnak azon megbízó levelekről, melyek ellen kérvény ugyan nem adatott be, de a melyek akár tartalmukra, akár kiállításukra nézve törvényes kifogás alá vehetők.
- d) Azon megbízó leveleket, a melyeknek érvényessége ellen kérvény adatott be, a reájuk vonatkozó kérvényekkel együtt tárgyalás nélkül jegyzékbe foglalják.
- e) Kebelökből azok közül, kiknek választatásuk kifogástalan, egy tagot az állandó igazolási bizottságba titkos szavazással választanak. Mindezekről a háznak jelentést tesznek.

15. §.

Az osztályok jelentései a ház elé terjesztetvén, a korelnök az osztályokhoz a 11. és 12-ik szakaszok szerint utólagosan beosztott képviselőkről, a nála időközben beadott megbízó levelekről, kérvé-

nyekről, s azoknak az osztályok között miképen történt kiosztásáról jelentést tesz; a ház pedig mindenekelőtt a 14. §. a) és b) pontjaiban érintett megbízó levelekre vonatkozó jelentéseket veszi tárgyalás alá.

16. §.

Az osztály által kifogástalanoknak jelentett megbízó levelek, ha ellenök az osztály-tárgyalás befejezése után kérvény érkezett, a kifogástalan megbízó levelek sorából kitöröltetnek, s a kérvénnyel megtámadottaknak jegyzékébe tételnek át.

17. §.

Az osztályhoz a 11-ik §. szerint már nem utasíthatott megbízó levelek, habár ellenök kérvény nem adatott is be, a háznak csak megalakulása után mutatandók be.

18. §.

Az osztályok jelentései a ház által tárgyalatván, a korelnök

- a) A kifogástalan megbízó levelek bemutatóit igazolt képviselőknek jelenti ki.
- b) Kijelenti, hogy mindazon képviselők, kiknek választási jegyzőkönyve a törvény rendeletének megfelel, habár ellenök kérvény adatott is be, a ház alakulásánál s utána az elrendelendő szabályszerű eljárás folytán hozandó további határozatig tagsági jogukat gyakorlandják.

- c) Kijelenti, hogy azon választási jegyzőkönyvek érvényessége felett, melyek akár tartalmukra, akár kiállításukra nézve törvényes kifogás alá vehetők, a ház alakulása után fog intézkedés történni.
- d) A fentebbi a) és b) pontokban említett képviselőket a ház tisztviselőinek megválasztására hívja fel, szükséges azonban, hogy ezen képviselők száma az összes képviselők számának általános többségét képezze.

19. §.

Először az elnökre történik szavazás, ekképen: a korjegyzők egyike betürend szerint felolvastván a 18. §. a) és b) pontjaiban említett képviselők neveit, ezek egyenkint megjelennek, és a korelnök előtt felállított szavazati vederbe teszik szavazati jegyeiket. — Az első felolvasás alkalmával jelen nem voltak nevei — szavazataik beadhatása tekintetéből — még egyszer felolvastatnak, s azután a korelnök felügyelete alatt a korjegyzők a gyűlés színe előtt összehívják a szavazatokat, s a korelnök kimondja az eredményt.

20. §.

Ha általános többség nincsen, a szavazás azon két tag felett ismétlendő, kik mellett aránylag legtöbb szavazat nyilatkozott.

21. §.

Ezt követőleg az előbbi módon egymásután választatik a két alelnök.

22. §.

Ugyanazon módon, de egyszerre s viszonylagos szavazat-többséggel választatik hat jegyző.

A ház utóbb a szükséghez képest a jegyzők számát szaporíthatja.

Ugyanakkor választatik általános többséggel a háznagy is, ha a ház annak választását későbbre halasztani nem akarja.

23. §.

A választások befejeztével a megválasztott tisztviselek helyeiket elfoglalják, s a megválasztott elnök kinyilatkoztatja, hogy a ház megalakult.

24. §.

Az elnök, alelnökök és jegyzők nevei, a miniszterium által ő Felségének a királynak tudomás végett följelentetnek.

25. §.

Az 1848-ik évi IV. t. cz. 8-ik §-a szerint a ház elnöke az országgyűlés egész folyamára, többi tisztviselei pedig csak egy-egy évi ülésekre választatván: az alelnökök, jegyzők és a háznagy minden évi ülés-

szak első három ülésének egyikében a főírt módon újból választatnak. Ezen új választás eredményének kihirdetéseig az előbbi ülészakban választott alelnökök s jegyzők folytatják hivatalos működésüket.

II. Fejezet.

Az igazolásról.

A képviselőház mindazon képviselői választások iránt, melyeknek érvényessége bármely tekintetből kérdésbe vétetik, az 1848. V. t. cz. 47-ik §-a értelmében önállóan intézkedvén, az ily választások igazolására vonatkozó eljárását a következőkben állapítja meg.

Első czim.

Az igazolási eljárásról.

26. §.

A ház alakulása után azon képviselők, kik a 18. §. értelmében abban befolytak, hét-hét tagból álló kilencz — megkülönböztetés végett folyó számmal megjelölendő — bíráló bizottságot titkos szavazattal választanak, azon képviselők közül, kiknek választása ellen semmi kérvény nincs beadva, és választási jegyzőkönyveik is kifogástalanok.

27. §.

Azon megbízó levelek, melyek ellen kérvény ugyan nem adatott be, de a melyek akár tartalmukra, akár kiállításukra nézve az osztályokban kifogás alá vétettek, azokhoz soroztassanak, a melyeknek érvényessége ellen kérvény adatott be, s azok ez esetben ez utóbbiakkal egyenlő módon tárgyaltnak.

28. §.

Az igazolási állandó bizottság maga választja elnökét, jegyzőjét és előadóját; határozathozatalra legalább öt tag jelenléte szükséges, s a jelenlevők általános többsége határoz. Jegyzőkönyveit a bizottság időről időre a háznak bemutatni tartozik.

29. §.

A 26. §. szerint megválasztott bíráló bizottságok tagjai a terem közepén az elnöki szék előtt állva, nyílt ülésben a következő esküt teszik le:

„Én esküszöm, hogy az előttem tárgyalandó képviselő választási ügyekben a képviselőház megállapított szabályai szerint, s azokban kijelölt megbízatásom körében részrehajlás és mellesleges tekintetek nélkül járok el, minden igyekezetemet az igazság felderítésére fordítom, és a törvény és lelkiismeretes meggyőződéseim szerint igazságos ítéletet mondok. Isten engem úgy segéljen!”

30. §.

Ezután a választások érvényessége ellen beadott kérvényeket, s a 27. §. szerint bővebb vizsgálatra utasított megbízó leveleket a ház elnöke a gyűlés színe előtt sorshuzás útján az egyes bíráló bizottságok között lehetőleg egyenlő számmal kiosztja, s a következő napnak délelőtt 10 órájára az igazolási állandó bizottságot üléstartás, a bíráló bizottságokat pedig alakulás végett üléseik helyének nyilvános kihirdetése mellett meghívja.

31. §.

Azok, kik valamely választás érvényessége ellen a képviselőházhoz kérvénynyel járulnak, abban a kérvénynek nevökben leendő védelmére egy vagy két meghatalmazottat tartoznak megnevezni; meghatalmazott azonban a kérvénynyel megtámadott képviselő ellenjelöltje nem lehet.

32. §.

A képviselőnek, kinek választatása ellen kérvény adatik be, joga van megválasztatását védeni vagy nem védeni; azon esetre mindazonáltal, ha választatását védeni akarja, ezt személyesen nem teheti, hanem e végett szintén egy vagy két meghatalmazottat köteles nevezni.

33. §.

Azon választók, kik a megtámadott választást védeni akarják, erre szintén jogosítva vannak, akár

védi az illető képviselő megválasztását, akár nem. Tehetik ezt személyesen is, de ha kettőnél többen vannak, vagy ügyeket személyesen védeni nem akarják, e végre részökről hasonlóképen egy vagy két meghatalmazottat tartoznak nevezni.

34. §.

A kérvényezők részéről kiállítandó meghatalmazást a 83. §-ban említett tíz kérvényező; a választást védő választók részéről kiállítandó meghatalmazást pedig ezek, vagy ha számosabbak, közülök legalább ötven írják alá. Mindezen aláírások, valamint a megválasztását védeni kívánó képviselő is, a polgári törvénykezési rendtartás szerint hitelesen kiállított s a megbizottak állandó lakhelyének kijelölését is magában foglaló meghatalmazványokkal igazolandók.

35. §.

Ezen meghatalmazványokat a kérvényezők mindjárt a kérvényhez csatolják; a választást védő választók és érdeklött képviselő pedig az alább következő 39-ik §. esetében az állandó igazolási bizottságnak adják be, mely azokat annak idejében az illető bíráló bizottságokhoz teszi át. A bíráló bizottságok megalakulása után azonban az ily meghatalmazványok egyenesen az illető bíráló bizottsághoz is benyújthatók.

36. §.

A megválasztatását védeni nem akaró képviselő ez iránti írott nyilatkozatát az illető bíráló bizottságnak, annak megalakulását követő három nap alatt beadni tartozik. — Ennek elmulasztása azon szándéka nyilvánításának vétetik, hogy megválasztatását védeni akarja.

37. §.

A 31., 32., 33. §§. értelmében nevezett meghatalmazottak az illető felek által magok közül, vagy az ország más, önálló polgárai közül szabadon választhatók, lehetnek nem választók is, de képviselők nem lehetnek. Ha azonban ők, illetőleg a választást személyesen védeni kívánó választók, már a bizottság előleges tárgyalásaiban is részt kívánnak venni, Budapesten jelen lenni, s ottani lakásukat a ház irodájában bejegyeztetni tartoznak.

38. §.

A bíráló bizottságnak azon tagja, ki az ahhoz megbírálás végett utasított megbízó levelekre nézve a 13. §-ban körülírt kifogások valamelyike alá esik, ezen bizottságnak tagja nem lehet.

39. §.

Az illető bíráló bizottsági tag köteles az igazolási állandó bizottságnak tudomására juttatni azon körülményeket, melyek az előző 38. §-ban említett

kifogásra ellene alapul szolgálhatnak. E tekintetből a választás ellen kérvényezőknak, s az érdektelt képviselőnek meghatalmazottjai, a választást védő választók, illetőleg meghatalmazottjaik, sőt a ház mindegyik tagja is bármely bizottsági tag ellen az igazolási állandó bizottság előtt kifogást tehetnek.

40. §.

Ezen nyilatkozatokat, illetőleg kifogásokat az illetők az igazolási állandó bizottság elnökének, ezen bizottság által a 30. §. értelmében tartandó ülés megnyitása előtt vagy magának a bizottságnak ezen ülésében, délelőtti 11 óráig írásban bejelenteni tartoznak. Későbbben tett jelentés, illetőleg kifogás tekintetbe nem vétetik.

41. §.

Az igazolási állandó bizottság a tett bejelentéseket, illetőleg kifogásokat az illető feleknek, s más a fennforgó tényekről tudomással bíróknak, a mennyiben mindezek rögtön kihallgathatók, meghallgatásával azonnal tárgyalás alá veszi, s ha a kifogást figyelembe veendőnek találja, a kifogás alá esett bizottsági tagot más bíráló bizottsághoz osztja be, ennek egy tagját pedig a kifogás alá esettnek helyébe teszi át, s ha a tett bejelentések és kifogások mindegyikére nézve intézkedett, a bíráló bizottságokat működésük azonnali megkezdésére hívja fel.

42. §.

Az igazolási állandó bizottság a 41. §. által reá bizottakat a 30. §. szerint tartandó ülésében, vagy legfeljebb az utánna következő napon teljesíti.

43. §.

A jelen szabályoknak a 31-ik §-tól a 42-ikig bezárólag terjedő §§-ai azon ülésben, melyben a bíráló bizottságok tagjai föleskettetnek, nyilvánosan felolvasandók.

44. §.

Az igazolási állandó bizottság tagjainak számában halál, vagy más elháríthatlan ok miatt támadott hiányt azon osztály, mely a hiányzó tagot választotta, akképen pótolja, a mint az igazolási állandó bizottság tagjai a 14-ik §. szerint általában választattak. S e végett a háznak mindazon tagjai, kik annak alakulásakor az osztályokba még besorozva nem voltak, azokba a lehetőségig egyenlő számmal sorshuzás utján a ház elnöke által beosztandók.

45. §.

A bíráló bizottságok tagjainak számában támadott hiányokat a képviselőház a 26. §. rendelkezése szerint pótolja.

46. §.

Az igazolási vagy bíráló bizottsági tagságot mindegyik képviselő, ki arra megválasztatott, elfogadni, és megbízatásában eljárni tartozik.

47. §.

Ha a bíráló bizottságoknak valamely tagja a 29. §-ban foglalt eskünek letételére, vagy a bizottsági ülésekben, a bizottság elnöke által hozzá intézett felszólítás után is, meg nem jelenik: a képviselőház, melynek az utóbbi eset haladéktalanul följelentendő, a körülmények szerint fog intézkedni.

48. §.

Mindegyik bíráló bizottság elsőbben is titkos szavazással, és általános többséggel elnököt, a ház elébe terjesztendő jegyzőkönyvének vezetésére jegyzőt választ, s ekképen megalakulván, a birálatára utasított tárgyakat előterjesztés végett egy vagy több előadó közt felosztja, azután az illető választó kerületeknek Pesttől való távolságára s az esetek nagyobb vagy kisebb bonyolódottságára figyelmezve, meghatározza a sorrendet és napot, a melyen ezen tárgyaknak mindegyikét birálat alá veendi, s erről az érdeklött képviselőt, vagy meghatalmazottjait, a választás ellen kérvényezőknak, s azt védő választóknak meghatalmazottjait, illetőleg magukat a személyesen fellépni kívánó választókat is, a mennyiben Buda-Pesten jelen vannak s lakásukat a ház irodájában bejelentették, nyomban értesített.

49. §.

A bíráló bizottságoknál határozat-hozatalra legalább öt tag jelenléte szükséges.

50. §.

A bíráló bizottság érdemleges működését, az alakulását követő három nap eltelte előtt nem kezdeti meg, de nyolcz nap alatt megkezdeni, és azután az általa megállapított sorrendben naponként szakadatlanul folytatni köteles.

51. §.

A bíráló bizottság a hozzáutasított megbízó leveleket és kérvényeket, a mennyire lehetséges, a kitűzött napon és sorrendben veszi tárgyalás alá; a kitűzött naponál előbb tárgyalás alá nem veheti, s tárgyalásuk megkezdéseig a kérvény adatainak megczáfolására ugy az érdeklett képviselő, mint az illető választók részéről egy-egy írott nyilatkozatot elfogad.

52. §.

A tárgyalási nap elérkeztével a bíráló bizottság a beadott iratoknak nyilvános ülésben leendő felolvasása után meghallgatja, ha a tárgyalásnál jelen vannak a kérvényezők, a megválasztását védeni kívánó képviselő, s a választást védő választók meghatalmazottjaiknak, illetőleg magoknak a saját személyökben fellépő választóknak élő szóval teendő nyilatkozataikat, s ezeket jegyzőkönybe vétetvén, a választásnak igazoltatását, illetőleg megsemmisítését ítéletileg kimondja, vagy a mennyiben a tényállásnak

körülményeit bővebben felvilágosítandóknak találja, e végett végzés által vizsgálatot rendel; ez utóbbi esetben pontonként kijelöli a körülményeket, a melyekre a vizsgálat kiterjesztendő, s megnevezi azon tagját vagy tagjait, kik a vizsgálatot végrehajthatják.

53. §.

Midőn a bizottság tanuknak vagy a választási eljárás folyama alatt elkövetett törvénybe ütköző eselekménnyel, vagy mulasztással vádoltaknak kihallgatását szükségesnek találja, különösen pedig, ha a választók megvesztegetésének, vagy a kormány hivatalnokai, vagy más köztisztviselők hivatalos állásuk felhasználásával történt illetéktelen beavatkozásának okadatolt gyanuja merül fel, a vizsgálat mindig elrendelendő.

54. §.

A bíráló bizottságnak mind ítéletei, mind végzései kimerítőleg indokolandók.

55. §

Ha a bizottság kebeléből a vizsgálatra senki sem küldethetnék ki, ez iránt — a kérdéses ügyre vonatkozó tárgyalási jegyzőköny közlése mellett — az igazolási állandó bizottságnak azonnal jelentés teendő, s ez esetben az igazolási állandó bizottság fogja az igazolt képviselők közül a vizsgálatra küldendő egy vagy több tagot kijelölni.

56. §.

A bíráló bizottságok tagjai a választás igazolása, megsemmisítése vagy további vizsgálat alá vétele iránt élő szóval szavaznak, s mindegyik bizottsági tagnak szavazata indokaival együtt, ha ezeket is följegyeztetni kívánja, jegyzőkönyvbe igttatandó.

57. §.

Ugy az igazolási, mint a bíráló bizottságok ülései nyilvánosak, a tanácskozás mindazonáltal s a szavazás a hallgatóság eltávolítása után történik.

58. §.

A kérvény tárgyában teendő minden értesítés ugy a bizottságok, mint a vizsgálatra kiküldendő képviselők által a kérvényezők, a kérvénnyel megtámadott képviselő, vagy a kérdésbe vett választást védő választók meghatalmazottjaihoz intézendő.

59. §.

Ha akár a kérvényezőknak, akár az érdekllett képviselőnek, akár a választást védő választóknak meghatalmazottjai, illetőleg a saját személyökben fellépő választók a bizottsági tárgyalásnál jelen nincsenek: ez a tárgyalás folyamatát nem gátolja.

60. §.

A választás ellen folyamodók kérvényének és mellékleteinek másod-példányát az érdekllett kép-

viselő, vagy a választást védők meghatalmazottja a ház irodájából kivehetik.

61. §.

A bíráló bizottságok határozatai illető elnökeik által a háznak bejelentetvén: a ház azon képviselőket, a kiknek választatása a bizottság által törvényesnek ismertetett el, az igazolt képviselők jegyzékébe beiratja; azoknak helyébe, kiknek választatásuk megsemmisítettett, új választást rendel, s ennek eszközzésére az elnököt utasítja, és a megrendelt vizsgálatoknak a bizottsági utasítás szerint leendő végrehajtására a bizottságilag kijelölt tagokat kiküldi.

62. §.

Vizsgálatra lett kiküldetését mindegyik képviselő elfogadni köteles. Ha azonban a kiküldött képviselő magát ezen megbízatástól fölmentetni kéri, a ház a körülmények szerint intézkedik; s ha a felhozott mentségi okokat alaposaknak találja, elrendelheti, hogy az 55-ik §. értelmében új kiküldetés eszközöltessék.

63. §.

Azon képviselőnek tagsági joga, a kinek választása iránt vizsgálat rendeltetett, ezen vizsgálat folytán hozandó további határozatig akkor is fenmarad, ha nyilvánította, hogy megválasztatását védeni nem akarja.

64. §.

A vizsgálatra kiküldött képviselő nyílt ülésben, az elnöki szék előtt állva, következő esküt tesz.

„Én esküszöm, hogy a vizsgálatban, melyre a képviselőház által kiküldettem, részrehajlás és mellékes tekintetek nélkül járok el, a törvény s a képviselőház megállapított szabályai szerint, megbízatásom körében, minden igyekezetemet az igazság földerítésére fordítom, s a tapasztalandókról hű jelentést teszek. Isten engem ugy segéljen!“

65. §.

A vizsgálatra kiküldött képviselő az illető törvényhatóságnak vagy az illető választó-kerületnek egyik helyére a választás ellen kérvényezők, az érdekllett képviselő, és a választást védő választók meghatalmazottjait, a mennyiben nevezve vannak, illetőleg a saját személyökben fellépni kívánó választókat, az illető törvényhatóság elnöke által bizonyos napra megidézttvén, azoknak, ha megjelennek, meghallgatásával a vizsgálatot végrehajtja.

66. §.

Ha sem az érdekllett képviselőnek, sem választóinak részéről a választás megvédésére senki nem jelentkezett, a vizsgálatra a szavazat-szedő bizottságnak a megválasztott képviselő részéről működött tagjai hivandók meg, s ha nyilatkozni akarnak, meghallgatandók.

67. §.

A kiküldött képviselő a vizsgálatnál a polgári törvénykezési rendtartásnak a tanu-kihallgatásra és a szemlére vonatkozó szabályaihoz alkalmazkodik. Eljárásáról rendes jegyzőkönyvet vezet.

68. §.

A vizsgálat alkalmával a tanúk és szakértők hit alatt hallgatandók ki, s azokat a vizsgálatra kiküldött képviselő által megkeresendő illetékes törvényhatósági tisztviselő esketi meg. A törvényhatósági tisztviselőnek és a tanuknak járandóságait a kiküldött képviselő határozza meg. A választást megtámadó fél ezen költségei a letett összegből fedezendők; ellenben a választást védőket terhelő költségek ezek által a hely színén előlegezendők.

69. §.

A vizsgálatra kiküldött képviselő a felek által megnevezett tanukon kívül:

a) mindazokat is hit alatt kihallgathatja, kiknek meghallgatását a ténykörülmények felvilágosítására szükségesnek véli; sőt

b) azokat, kik a választás végrehajtására a törvény rendeleténél fogva hivatalból folytak be, ha a választás hiányainak okául az ő eljárásuk jelentik fel, nyilatkozatra felszólítani köteles; valamint

c) azokat is, kik a választás érvényét megerősítő törvénytelen cselekménynek vagy mulasztásnak a választási eljárás folyama alatti elkövetéséről alaposan vádoltatnak; egyébiránt pedig

d) a választásra vonatkozó minden közokmányoknak vele leendő közlését az illetőktől követelheti.

70. §.

A törvényhatóságok tisztviselői a vizsgálatra kiküldött képviselőnek kiküldetése körében tett megkereséseit teljesíteni, az általa kihallgattatni kívánt tanukat vagy szakértőket elébe rendelni, a kijelölt közokmányokat vele közleni, s általában a vizsgálat végrehajtásában neki hatóságuk köréhez képest segítségket nyújtani tartoznak; ezenkívül azonban a vizsgálatra más befolyást nem gyakorolhatnak, és így a tanuk vagy vádlottak kihallgatásánál sem lehetnek jelen.

71. §.

A vizsgálatnál tanuskodni vagy nyilatkozatot adni vonakodók azon büntetés alá esnek, mely az alapos ok nélkül meg nem jelent, vagy vallomást tenni vonakodó tanuk ellen a polgári törvénykezési rendtartásban van megállapítva. Ezen büntetés megszállása végett az illető bíráló bizottság végzése, és a háznak ezzel egyértelműleg hozandó határozata folytán az igazságügyminiszter fogja az illetékes törvényhatóságot felhívni.

72. §.

A vizsgálatra kiküldött képviselő jelentését, az eljárásról vezetett jegyzőkönyvvel együtt, a képviselőháznak benyújtván, ezek a képviselőház által további tárgyalás végett azon bíráló bizottságnak adatnak ki, mely a kérdéses választás megbíráásával már elébb is megbizva volt.

73. §.

A vizsgálatról beadott jelentés folytán a bíráló bizottság által a tárgyalás a jelentés beadását követő, 14 napnál rövidebb, 30 napnál hosszabb időre nem tűzethetik ki, s a kitűzött határnap elérkeztével a kérdéses választás érvényessége felett a határozat hasonlóképen a fentebbi, jelesül az 52-től a 62-ikig bezárólag terjedő §§-okban foglalt szabályok rendelete szerint hozatik és foganatosíttatik.

74. §.

A megalakitott igazolási és bíráló bizottságok az országgyűlés egész folyama alatt működnek.

75. §.

Olyan megbízó levelek s az ezek érvénytelenítését sürgető kérvények, melyek a ház alakulása előtt a 11. és 17-ik §§-ok szerint osztályokhoz megvizsgálás végett nem utasíthatottak, valamint olyanok is, melyek később időnkint nyujtatnak be, az

ezek érvénytelenítését célzó kérvényekkel együtt az igazolási és bíráló bizottságok által az országgyűlés egész folyama alatt, ugyanezen fejezet szabályai szerint vizsgáltatnak meg és intéztetnek el.

Második czim.

A választások elleni kérvényekről.

76. §.

A ház alakulásának kimondása után az eddig igazolt képviselők választása ellen kérvény többé nem fogadtatik el.

77. §.

A ház alakulása után a 17. §. szerint bemutatott megbízó levelek, ugyszintén az országgyűlés folyama alatt időközben történő választások ellen kérvény csak a választás napjától számitandó 30 nap alatt adathatik be. — Ezen határnap elmúltával beadott kérvények visszautasítandók.

78. §.

Kérvényt valamely képviselő választásának érvénytelenítése végett csak az illető választókerületi választók adhatnak be.

79. §.

Minden ilyen kérvény a ház alakulása előtt a korelnöknél, a ház megalakulása után a választott elnöknél adandó be, s tárgyalás alá csak úgy vétethetik :

- a) ha a képviselőházhoz van intézve ;
- b) ha legalább 10 választó által van aláírva, kik között az ellenjelölt helyet nem foglalhat ;
- c) ha pontonként ki vannak jelölve mindazon okok, melyeknél fogva a kérvényezők az illető választás érvényességét megtámadják ;
- d) ha a folyamodásbeli kitételek okadatolására bizonyító adatokkal van ellátva ;
- e) ha magában foglalja azon egy vagy két meghatalmazott nevét, és ezek lakásának megjelölését, kik a kérvényt a kérvényezők nevében védeni fogják ; az ezek részére törvényesen kiállított meghatalmazvány a fönnebbi b) pont alatt említett — legalább tíz választó által — aláírandó, s a kérvényhez melléklendő ;
- f) ha a ház pénztárnokának vagy annak nem léteiben a kor-, illetőleg választott elnöknek eredeti elismerésével van ellátva, hogy az okozandó költségek fedezésére előleges biztosítékul a kérvényezők által, az e részben nekik kiszolgáltatott külön nyugta szerint, ezer forint készpénzben a ház pénztárába letétetett ;
- g) ha a kérvényhez annak, és mellékleteinek másolata is csatolva van.

80. §.

A megtámadott választásának a beadott kérvényben följelentett hiányait a kérvény védői a tár-

gyalás folyama alatt, a bíráló bizottság előtt pótló adatokkal támogathatják; de a kérvényben följelentetteken kívül más kifogásokat többé nem adhatnak.

81. §.

Azon kérvény, melynek beadásánál a 79. §. f) pontja rendeletének megfelelően nincs, a nélkül hogy a háznak bemutattnék, a kor-, illetőleg választott elnök által visszautasítandó.

Egyébiránt a választások érvényessége ellen intézett kérvény a 76. és 77. §§. eseteit kivéve, a kor-, illetőleg választott elnök által, úgy a mint beadott, elfogadandó. Azt, vajjon tárgyalás alá vételét külkellékeinek hiánya nem gátolja-e? az illető bíráló bizottság határozza meg, s a kérvényt, mely a 79. §-ban körülírt külkellékekkel nem bír, tárgyalás nélkül visszautasítván, az illető képviselőt, ha megbízó levele, tartalmára vagy kiállítására nézve, különben kifogás alá nem vehető, igazoltnak jelenti ki.

82. §.

A választások ellen beadott kérvények szerkesztésénél, fölszerelésénél, benyújtásánál elkövetett hamisítások eseteit a bíráló bizottságok jelentése folytán a képviselőház a büntetésnek törvény útján leendő megszabathatása végett, elnöke által a miniszteriumnak tudomására fogja juttatni.

83. §.

Az igazolásra vonatkozó összes iratok bélyegmentesek.

Harmadik czim.

Az igazolási eljárás költségeiről.

84. §.

A bizottság jelentése folytán a ház által elrendelt vizsgálat költségei a kérvényezők által a 79. §. f) pontja szerint letett összegből, a ház elnökének utalványozása mellett, a vizsgálatra kiküldött képviselőnek előlegeztetnek.

85. §.

Az igazolási tárgyalásban érdeklett felek, ha arra tett költségeiket megtéríttetni kívánják, azoknak elégséges bizonyítékokkal ellátott jegyzékét az illető bíráló bizottságnak, véghatározata meghozása előtt bemutatni kötelesek.

86. §.

A bíráló bizottság úgy a vizsgálatra kiküldött képviselő, mint az érdeklett felek által beadott költségjegyzékeket megvizsgálván, a megtérítendő költségek összegét a véghatározat hozatalával egyidejűleg külön végzésben megállapítja.

87. §.

Ha a bíráló bizottság a beadott kérvényt alaptalannak mondja ki, a kérvényezők az ellenfeleik

részére megállapított összes költségek megtérítésében egyetemlegesen marasztalandók el.

88. §.

Ha ellenben a választás megsemmisítése mellett a kérvény teljesen indokoltnak mondatik ki, a kérvényezők megállapított költségeinek megtérítésében elmarasztalhatók:

a) az illető képviselő, ha megválasztatásának megvédéséről a 36. §. értelmében nem mondott le;

b) a választás védésére jelentkezett választók, és ezeken kívül

c) azok, a kiknek törvénybe ütköző cselekménye vagy mulasztása a bíráló bizottság által a választási eljárás hiányainak okozásában tényezőül mondatott ki, habár a védelméről lemondott képviselő volna is.

89. §.

A bíráló bizottság a ténykörülmények szerint határozza meg, vajjon a 88. §-ban elősoroltak a költségek megtérítésében mind egyetemlegesen, vagy az a) b) c) pontokkal jelölt osztályok szerint, akár egyénileg, akár egyetemlegesen is, mely összegben marasztaltassanak el.

90. §.

Egyetemleges marasztalás esetében az egész marasztalási összeg, az ilyképen elmarasztaltak

bármelyikétől behajtható; ennek azonban a vele egyetemlegesen elmarasztaltak ellen a törvény rendes útján visszkeresete van.

91. §.

A bíráló bizottság a felek költségeit kölcsönösen kiegyenlítettéknek is kimondhatja, s ez esetben saját költségeit mindegyik fél maga, a vizsgálati költségeket pedig a felek közösen viselik.

92. §.

A költségekre nézve nyertes fél a bíráló bizottság jelentésének a ház elé lett terjesztésétől számítva 90 nap alatt a bíráló bizottság által az igazolási költségek miként leendő megtérítése iránt hozott végzést a törvény útján leendő érvényesítése végett a ház elnökétől ennek és egy jegyzőnek aláírása alatt hiteles másolatban kikérheti.

93. §.

Ha a kérvényezők a költségekben egészen vagy a 91. §. szerint részben marasztaltatnak el, az általok biztosítékul letett összegnek a megállapított költségek fedezése után fönmaradt részét, ha pedig a költségek megtérítése alól felmentetnek, az egész letett összeget, az elnök utalványa mellett, a ház pénztárnokától törvényes meghatalmazottjok által fölvehetik.

A megállapított költségeknek még ki nem szolgáltatott részét, a ház elnöke a letett biztosítékból

az illető törvényhatóságnak küldi át, az illetőknek leendő kiszolgáltatás végett.

94. §.

Ha a választás ellen beadott kérvényt a kérvényezők meghatalmazottjai írott nyilatkozatban feltétlenül visszaveszik, vagy a választásnak felvállalt megvédéséről mind az érdeklett képviselő, mind a választás megvédésére jelentkezett választók, illetőleg meghatalmazottjaik a tárgyalás folyama alatt írott nyilatkozatban végérvényesen lemondanak; a további bizottsági eljárás, illetőleg vizsgálat megszüntetendő, s az első esetben az érdeklett képviselő igazoltnak mondatik ki, az utóbbi esetben pedig a választás megsemmisítettik; az addig felmerült költségek megtérítésének kérdése iránt mindazonáltal a bíráló bizottság ezen esetekben is határozni fog.

95. §.

Az I. és II. fejezetben foglalt szabályokat a belügyminiszter a törvényhatóságoknak köztudomásra-hozatal végett megküldi.

96. §.

Az I. és II. fejezetben foglalt szabályok a legközelebbi országgyűlés egész folyama alatt, és a ház újabb intézkedéseig azontul is érvényesek. A javaslatba hozandó módosítások elfogadtatásuk esetében

csak az azután következő országgyűlésen lépnek hatályba.

III. Fejezet.

A tanácskozási rendről.

Első cím.

Osztályok és bizottságok.

97. §.

A tanácskozás előkészítése osztályokban vagy külön bizottságokban történik.

98. §.

A ház, megalakulása után, az elnök és alelnökök kivételével sorshuzás útján kilencz osztályra osztatik fel, egyszersmind a következő tizenegy, ugymint:

- 1) igazságügyi,
- 2) pénzügyi,
- 3) közlekedésügyi,
- 4) közoktatásügyi,
- 5) kérvényi,
- 6) gazdasági,
- 7) naplóbíráló,
- 8) véderő,
- 9) könyvtári,
- 10) mentelmi,
- 11) számvizsgáló,

állandó bizottságok megválasztatnak.

A 6-ik, 8-ik, 9-ik, és 11-ik bizottság legalább 7 — a többi legalább 15 tagból áll.

Ezekon kívül a ház egyes ügyekre, vagy az ügyek egyes nemeire más bizottságokat is alakíthat.

Ezen bizottságok ülései a képviselőkre nézve nyilvánosak és épen ezért üléseik ideje a képviselőház táblájára kifüggesztendő.

99. §.

Ugy az osztályok mint a bizottságok általános többséggel rendes elnököt és jegyzőt választanak a maguk kebeléből. Ezen választásnál összes tagjaik általános többségének jelenléte szükséges. Elnököt és jegyzőt egyes ülésekre helyettesíthetnek.

100. §.

Ha oly indítvány terjesztetik elő, mely nem törvény alkotását czélozza, felvételi ideje meghatározatik, s az alatt kinyomatván, a tagok között szétosztatik.

101. §.

A felvételre kitüzött napon az indítványozó kifejti indítványát, s a ház érdemleges tárgyalás nélkül szavazás útján elhatározza, ha vajjon az indítvány tárgyalás alá vétessék-e vagy ne?

102. §.

Oly indítványok, melyek nem törvény alkotását czélozzák, az osztályok vagy külön bizottságok mellőzésével, a ház által közvetlenül is tárgyalhatók.

103. §.

Ha az indítvány törvényalkotását célozza, azt törvényjavaslatképen szerkesztve kell a bejelentéskor benyújtani. A törvényjavaslat a tagok között ki-nyomva szétosztandó, s ha a ház tárgyalni kívánja, mindenestre osztályülési vagy bizottsági tárgya-lásra utasítandó.

104. §.

Azon képviselő, kinek indítványa valamely bizottsághoz utasított, annak tárgyalásában részt vehet, habár nem tagja a bizottságnak, szavazattal azonban nem bir.

105. §.

A miniszterium által előterjesztett törvényja-vaslatoktól az osztályülési, illetőleg bizottsági tár-gyalást megtagadni nem lehet.

Midőn valamely állandó vagy szakbizottság jelentését a ház elébe terjeszti, a miniszter, az indít-ványozó képviselő, vagy a bizottság előadója indít-ványozhatja, hogy a kérdés az osztályok mellőzésé-vel egyenesen a házban tüzessék napirendre.

Ezen indítvány felett a ház, a netalán ellen-kező nézetben levők közül legfeljebb két képviselő-nek felszólalása után egyszerű szavazással dönt.

106. §.

Az osztályok tárgyalásaikat befejezván, minden tárgyra előadót választanak, ennek idevonatkozó

jegyzőkönyveiket átadják, s mindezt elnökeik által a ház elnökének bejelentik.

107. §.

Ha a bejelentés öt osztály részéről megtörtént, a ház elnöke központi bizottságba hívja össze az előadókat, s erről a hátramaradt osztályokat értesíti.

108. §.

Az előadókból alakult központi bizottságban az elnökséget a ház elnöke, vagy az általa e célra megbízott egyik alelnök szavazati jog nélkül viszi.

109. §.

A központi bizottság az osztályok előadott nézeteit meghallgatván, a tárgynak megvitatása után, a többség írásban foglalt véleményének az ülésben leendő indokolt előterjesztése végett egy előadót választ.

A kisebbségben maradt, vagy egyes előadók kisebbségi vagy eltérő nézeteiket azon alkalommal szintén szóval vagy írásban, előterjeszthetik.

110. §.

A központi bizottság jelentése az írásban beadott külön-véleményekkel együtt a ház asztalára letétetvén, kinyomatik, s rendkívüli eseteket kivéve, legalább három nap közbevetésével napirendre tüzetik,

111. §.

A ház a tárgyat újabb megvitatás végett a központi bizottsághoz vagy az osztályokhoz visszautasíthatja.

Az osztályok ez esetben más előadókat is választhatnak.

112. §.

Az osztályok minden ülészak elején sorshuzás, az állandó bizottságok pedig választás útján újra alakíttatnak.

113. §.

A háznak mind állandó, mind egyes esetekre választott bizottságai albizottságokra oszolhatnak, s a tárgy kellő megvitatása után jelentéseiket illetőleg javaslataikat írásba foglalva, külön előadók által előterjesztik.

A bizottság kisebbsége vagy egyes tagjai külön véleményeiket azon alkalommal szintén szóval vagy írásban előterjeszthetik.

114. §.

A külön bizottságok jelentései illetőleg javaslatai a kisebbségi vagy külön véleményekkel együtt kinyomatván, rendkívüli eseteket kivéve legalább 3 nap közbevetésével napirendre tüzetnek, illetőleg osztályokhoz utasíttatnak.

115. §.

A ház, ha az elnök, a miniszterek valamelyike vagy tíz tag kívánják, zárt ülésre változik át. Ezen ülésben legelőször is a felett határoz: van-e elegendő ok zárt ülést tartani? Ily ülésben határozat nem hozható, jegyzőkönyv sem vezetetik.

116. §.

A miniszterek vagy megbízottjaik a kívánt felvilágosítások adása végett mind az osztályok, mind a központi és külön bizottságok üléseiben részt vehetnek, vagy azokba az osztályok és bizottságok őket meghívhatják; ennél fogva ezen ülések idejéről, helyéről és tárgyáról a miniszterium az illető osztály vagy bizottsági elnökök által értesítendő.

117. §.

A bizottságok a tárgy iránt mindenkit előhívhatnak és meghallgathatnak, a meghívott felelni tartozván.

118. §.

Az osztályok, valamint a központi és különbizottságok ülései a ház tagjaira nézve nyilvánosak.

Az osztályok és bizottságok jegyzőkönyvei és irományai a képviselőház által leendő megtekintetés végett a ház irattárába tétetnek.

Azok kinyomatását, és tagjai közti kiosztását a ház elrendelheti.

Második czím.

Tanácskozás.

119. §.

A tanácskozásra száz tag jelenléte szükséges.

120. §.

Az ülés kezdetén mindenekelőtt az előbbi ülés jegyzőkönyve, a mennyiben az ugyanazon ülésben meg nem történt, felolvastatik s hitelesítettik.

121. §.

A jegyzőkönyv hitelesítése után az elnök a beérkezett előterjesztéseket, indítványokat, kérvényeket és hivatalos beadványokat, tartalmok rövid megemlítésével, bemutatja; névtelen beadványok azonban be nem mutathatók.

A tagok is ekkor nyújtják be a kérvényeket, jelentik be szóbeli rövid indokolással az új indítványokat s teszik meg s nyújtják be, mindig írásba foglalva, az interpellációkat.

A ház mindezek miként és mikor leendő felvételéről, és tárgyalásuk módjáról azonnal vagy máskor határozhat, s az elnök felhívására a napirendre tér.

Az interpellációkra az illető miniszter vagy mindjárt vagy máskor felel.

Válaszát, valamint a hozzá intézett kérdést a ház tudomásul veszi, vagy külön leendő tárgyalá-

sára időt tűz ki, mely alkalommal az interpelláció beadóját illeti az első szó.

122. §.

A napirendre kitűzött tárgy feletti tanácskozás megkezdetvén, attól eltérve más tárgyról szólni a ház különös engedelmé nélkül nem szabad.

123. §.

Minden tárgy felett előbb az általános vita kezdődik, s csak ennek befejeztével térhet át a ház az alapul már elfogadott tárgynak részletes és pontonkinti tárgyalására.

124. §.

Az első szó illeti a bizottsági előadót, vagy ennek nem létében az indítványozót; utána a kisebbségi előadó, vagy külön-vélemény, illetőleg ellenindítvány beadója szólhat.

125. §.

A többi tagok szólás végett az ezzel megbizott jegyzőknél iratják fel magokat, és sorban, még pedig, a míg egyenlő számban vannak, az indítvány mellett és ellen felváltva, hivatnak fel a szólásra.

126. §.

Mind az általános vitában, minp a részletes tárgyaláskor az egyes pontoknál, az alábbirt kivételekkel mindenki csak egyszer szólhat.

127. §.

Ha az elnök azon kijelentésre, hogy szólásra többé senki sincs feljegyezve, szólni kívánó ekkor sem jelentkeznék, szavazás előtt még egyszer szólhatnak: a központi és külön bizottságok, illetőleg a kisebbségi vagy különvélemény előadói; az indítványozó, ha az indítvány nem bizottságilag tárgyalatott; az ellenindítvány beadója, ha azt kivüle még kilenczen aláírták.

A módosítvány ellenindítványnak nem tekintetvén, annak előterjesztőjét a kétszer szólhatás joga nem illeti.

128. §.

A miniszterek, vagy általok a háznak előre bejelentett megbizottjaik, a szükséges felvilágosítások adása végett a szavazási kérdés feltevése előtt bármikor szót kérhetnek, nemkülönb a bizottsági előadók is, a hozzájuk intézett kérdésekre, vagy a vita alatt felmerült kételyekre nézve.

129. §.

Szót kérhetnek bármikor azok is, a kik:

- a) napirendet indítványozni,
- b) netaláni személyes megtámadásra válaszolni,
- c) szavaik elferdítését röviden helyreigazítani, vagy
- d) a házszabályaira hivatkozni akarnak.

130. §.

Indítványt, ellenindítványt és módosítványt mindig írásban foglalva kell beadni, s azok kinyomatását a ház elrendelheti.

131. §.

Az indítványozónak mindig jogában áll indítványát visszavonni; ha azonban már valaki azt magáévá teszi, az első indítványozó jogaiba lép, s a netalán már megkezdett tárgyalás tovább foly.

132. §.

Beszédet olvasni tilos.

133. §.

A szólót beszédében megszakasztani nem szabad.

134. §.

Egyedül az elnöknek van joga a szólót, még pedig beszéde megszakasztával is rendre utasítani; s ha a rendreutasítás azon egy előadásban már két ízben megtörtént, a szónok előadván metségét, a ház az elnök kérdésére a fenforgó tárgyban elvonhatja tőle a szót, s a körülményekhez képest jegyzőkönyvi megrovást is határozhat.

135. §.

A ház a tárgyat a bizottsághoz vissza, vagy az osztályokhoz, vagy külön bizottságokhoz utasíthatja, s végleges elhatározását felfüggesztheti.

Ha ez csak egyes pontra, vagy valamely módosítványra nézve történik, a többi szakaszok és pontok tárgyalását a ház tovább folytathatja.

Harmadik cím.

Szavazás.

136. §.

Ha szólni kívánó nem jelentkezik, az elnök a tanácskozást befejezettnek nyilvánítja s szavazásra fölteszi a kérdést.

137. §.

A kérdést mindig úgy kell feltenni, hogy arra mindenki igennel vagy nemmel felelhessen. Ha a szavazásra feltett kérdés, cikk vagy indítvány több részből áll, szétosztását lehet kívánni.

138. §.

Szavazás előtt a kérdésnek miként leendő feltevése felett új tanácskozás lehet, s a ház többsége határoz.

139. §.

A szavazás megkezdése előtt az egyik jegyző a kérdést újra felolvassa.

140. §.

Határozat hozatalára száz tag jelenléte szükséges.

Ha ez iránt kétség támadna, a jelenlevők megszámoltatnak.

A tanácskozások berekesztése után, ha húsz tag irásban kívánja, a szavazás a következő napra halasztandó.

141. §.

A szavazás rendszeren felállás és ülve maradás által történik.

Ha az eredmény kétséges, ellenpróba tételik.

Az elnök vagy tíz tag kívánatára a jegyzők a szavazókat fejenkint összeszámolják.

142. §.

A fejenkinti összeszámolás bevégezése előtt húsz tagnak irásban beadott kívánságára névszerinti felhívás mellett történik meg a szavazás.

143. §.

Névszerinti szavazásnál, a kérdés feltevése után, öt percnyi szünet engedtetvén, a szavazás ezen időköz eltelte után kezdetik meg és akkor a jelenlevők i g e n n e l vagy n e m m e l szavazni kötelesek.

A felállás és ülve maradás általi szavazásnál a szavazás kezdete előtt öt percnyi szünet akkor engedendő, ha azt a háznak legalább húsz tagja irásban kívánja.

144. §.

Minden név szerinti szavazás megrendelése után az elnök kihúzza azon névbetűt, melynél a név szerinti szavazás kezdődik.

145. §.

Szavazás közben beszédet tartani, vagy a szavazatot indokolni nem szabad.

146. §.

A választások mindig titkos szavazással történnek.

A szavazatokat a jegyzők összeszámitván, az eredmény vagy még ugyanazon, vagy a legközelebbi ülésben közzététeik.

147. §.

Legelőször a központi, majd a különbizottsági javaslat, s ennek nem léteben vagy el nem fogadása esetében az alapul szolgáló javaslat vagy indítvány jön szavazás alá; azután sorban vétetnek elő a hozzá közelebb álló módosítványok; végre az ellenindítvány, s ennek netaláni módosítványai.

148. §.

Pénzajánlatnál előbb a legnagyobb összeg jön szavazás alá, azután sorban a javaslatba hozott kisebb összegek.

149. §.

Határozatai ellen a ház semmiféle óvást vagy ellenmondást el nem fogad.

150. §.

Törvényjavaslatnál a szakaszonkinti tárgyalás befejezése után az egészre nézve 24 óra elteltével történik a szavazás.

Ennek alkalmával, és a szavazást megelőzőleg, csak oly kiigazítások eszközölhetők, melyek a részletes tanácskozás során elrendelt változtatásokból folyólag a tárgyalás alapjául szolgált javaslat egyes cikkeiben és szerkezetében netán benmaradott el-
lentétek kiegyenlítésére, s ezeknek a megállapított változtatásokkal összhangzásba hozására vonatkoznak.

Felolvastatván azután az egész törvényjavaslat, azt a ház szavazás utján elfogadja vagy elveti.

151. §.

A ház által elvetett indítvány vagy javaslat, akár czélozza törvény alkotását, akár nem, s a tárgyalásnak bármely fokozatán vettetett is el, ugyanazon ülészak alatt többé tanácskozás alá nem kerülhet.

152. §.

Az elnök minden hónap első ülésében mindazon indítványok és interpellációk jegyzékét, melyekre nézve a ház még nem határozott, illetőleg melyekre még felelet nem adatott, felolvastatja, hogy azok iránt intézkedni lehessen.

IV. Fejezet.

Kérvények.

153. §.

Kérvényt a képviselőházhoz benyújtani csak a ház valamely tagja által lehet. A törvényhatóságok kérvényei s felterjesztései azonban közvetlen a ház elnöke által mutattatnak be.

154. §.

Kérvényeket nem képviselőknék vagy küldött-ségeknék a házba vinni vagy élő szóval előadni nem szabad.

155. §.

Az elnök vagy a benyújtó képviselő a kérvény tárgyát minden indokolás mellőzésével röviden jelentvén be, az olvasatlanul a kérvényi bizottsághoz tétetik át.

156. §.

A kérvények vizsgálatára a ház megalakulása után azonnal tizenöt tagu bizottságot választ, mely időnkint véleményes jelentést terjeszt a ház elé.

157. §.

A tárgyalandó kérvények sorjegyzéke előlegesen kinyomatván és a ház tagjai közt kiosztatván, magok a kérvények a tárgyalást megelőző három napon át a ház irodájában kitétetnek és minden képviselő által megtekinthetők.

158. §.

A kérvényre hozott határozatot az érdekelt fél a ház jegyzője által aláírandó hiteles kivonatban kikérheti.

159. §.

Ha a ház valamely tagjai mint folyamodó fél által vagy érdekében adatik be kérvény, ez annak tárgyalása alatt se a bizottságban, se az ülésben jelen nem lehet.

De ha ellene adatott be kérvény, az iratok vele előlegesen közöltetnek, s védelmét mind a bizottságban, mind a ház előtt szóval vagy írásban előzőleg előadhatja; azonban a bekövetkező tanácskozásban és szavazásban részt nem vehet.

160. §.

A kérvényi bizottság ülésszakonként újra választatik.

*V. Fejezet.***A ház tisztviselőiről.**

Első czím.

Az elnök.

161. §.

Az elnök a ház akaratja szerint megnyitja és eloszlatja az ülést, kitüzi a napirendet s azt a teremben kifüggeszteti.

Előadja a beadványokat; a szabályok értelmé-

ben vezeti és bezárja a tanácskozásokat; felteszi a kérdést és kimondja a határozatot.

A jegyzőkönyvet, miután az megbitelesített, aláírja.

Örködik a csend és a házi ügyrend megtartása felett, s felügyel a ház összes tisztviselőinek és tisztjeinek eljárására és működésére.

162. §.

Az ülés idejét az országház kapuján és Budapest több részében kifüggesztendő falragaszok által idején kihirdetteti, s ülés végén a legközelebbi ülés idejét a ház kívánatához képest, kijelenti.

Az ülés idejéről a miniszteriumot is értesíti.

163. §.

Husz tag kívánatára ülést hirdetni köteles.

164. §.

Az elnök a tanácskozási rend érdekében mindig szólhat, sőt ha a tagok attól eltérnének, köteles szólni; de ha a tárgy érdeme mellett vagy ellene akar szólni, az elnöki széket egyik alelnöknek engedi át, és azon tárgy bevégeztéig nem foglalhatja el azt ismét.

165. §.

Az elnök csak a szavazatok egyenlősége esetében szavaz.

166. §.

Ha a ház valamely tagja a rendet zavarja, az elnök név szerint is rendre utasíthatja.

Ha az illető tag a rendzavarást folytatja, a ház intézkedik.

167. §.

Ha az ülésben folytonos rendzavaró lárma és nyugtalanság uralkodik, melyet az elnök nem képes lecsillapítani, az elnök kinyilatkoztatja, hogy az ülést fel fogja függeszteni. Ha a csend ezután sem áll helyre, az elnök az ülést bizonyos időre, mely egy óránál hosszabb nem lehet, felfüggeszti.

168. §.

Az elnök őrködik a nyilvánosság felett; a hallgatóságot, ha kell, a törvény értelmében rendre inti, és szükség esetében a tereméből kiharancsolja; sőt a rendzavarókat meg is fenyítetteti.

E végre minden alkotmányos eszköz és fegyveres erő használata is, saját felelősége mellett, rendelkezésére áll.

169. §.

Az elnök a háznak igazolt, s az elrendelt vizsgálat folyama alatt képviselői jogokat gyakorló tagjait, az engedély mellett, a ház kiküldése, vagy bejelentett betegség miatt távollevőket mindig nyilvántartja.

Eltávozásra tizenöt napig tartó engedélyt adhat; hosszabb időre engedély a háztól kérendő.

Az engedélylyel távollevők visszaérkeztökkel magokat az elnöknél személyesen tartoznak jelenteni.

170. §.

Midőn azért, mert a ház tagjai határozatképes számmal nem jelentek meg, ülés nem tartathatik, az elnök a képviselők névsorát mindig felolvastatja, s erről a távollevők jegyzékének bemutatása mellett a háznak a legközelebbi ülésben jelentést tesz.

A ház mindannyiszor, valahányszor jónak látja, felolvastathatja tagjainak névsorát, s a távollevőknek jegyzékét jegyzőkönyvbe igtatja.

A távollevők névsorának jegyzőkönyvbe vételénél azok, kik a háztól vett kiküldetés vagy betegség miatt, vagy engedély mellett vannak távol, külön rovatban említettnek meg.

A képviselők névsorának felolvasása folytán a ház elhatározhatja, hogy a távollevők az elnök által bizonyos napra hivassanak be, s távollétök okát az elnök előtt, vagy ha a háznak úgy tetszik, nyílt ülésben igazolják; s azoknak, kik meg nem jelennek, vagy távollétök okát nem igazolják, jegyzőkönyvi megrovatását rendelheti el.

171. §.

Az elnök, üresedések esetében, a fennálló határozatok értelmében, kinevezi az iroda személy-

zetét a jegyzők ajánlatára; a napló szerkesztőjét, s leteendő szigorlat után a gyorsírókat; végre a ház-nagy ajánlatára a ház többi tisztjeit és a teremőröket.

172. §.

Az elnök évi tiszteletdíját a ház határozza meg.

173. §.

A képviselők napidijai csak az ő ellenjegyzése mellett adatnak ki.

Azon képviselőket, kik Buda-Pestről engedély nélkül, vagy engedélylyel ugyan, de tizenöt napnál hosszabb időre vannak távol, távollétök idejére, ha a ház az orssággyűlés szünetelésének alkalmára másként nem rendelkezik, napidij nem illeti, kivéve a bejelentett betegség miatt, vagy a háztól vett küldetésben távollevőket.

Azoknak, kik a képviselőknek a 170. §. értelmében történt felolvasásánál a házban jelen nem voltak, ezen naptól kezdve napidij nem jár, míg jelenlétöket a ház elnökénél személyesen nem jelentik be.

E szabály nem alkalmazható azokra, kik ezen szakasz második pontjának értelmében kiveendők.

174. §.

Az elnöknek hivatalos működése a szünetek ideje alatt is tart, a beérkező iratokat átveszi, s a

hatáskörébe tartozó dolgokról szükséghez képest intézkedik.

Második cím.

A jegyzők.

175. §.

A jegyzők szerkesztik és írják alá a ház jegyzőkönyvét, olvassák fel az iratokat, jegyzik és hívják fel sorban a szólan akárokat, számítják össze a szavazatokat.

176. §.

A jegyzőkönyvbe foglaltassék:

- a) a szavazás alá került kérdés szó szerinti szerkezetében.
- b) a szavazás eredménye;
- c) a hozott határozat.

177. §.

Ha a ház egyes esetben máskép nem rendelkezik, a miniszteriumhoz intézett interpellationak és arra adott válasznak egész terjedelmében a ház naplójában lesz helye, s a jegyzőkönyvbe rendszeren csak az interpellatio tárgya, a válasznak meg- vagy meg nem történte, és az erre netán keletkezett határozat igtattatik.

178. §.

Ha a jegyzőkönyv tartalma vagy szerkezete ellen kifogás tétetik, az a ház kívánatához képest

azonnal kijavittatik, s újra felolvastatván, meghitelesittetik.

179. §.

A jegyzőkönyvek haladéktalan kinyomatnak, s ugy ezekből, mint a ház minden nyomtatványából, a tagoknak késedelem nélkül egy egy példány kiadandó.

180. §.

A jegyzők a ház minden iratait nyilvántartják; a nyomtatványok hibátlanságára felügyelnek: az irattár és az iroda egész személyzete az ő igazgatásuk és ellenőrzésök alatt áll. Ennek gyakorlati alkalmazásra nézve magok közt intézkednek.

181. §.

A törvényjavaslatokat és üzeneteket a főrendi házhoz átviszik.

182. §.

A ház jegyzői tiszteletdíj czim alatt kettős napidijban részesitetnek.

Harmadik czím.

A háznagy.

183. §.

A háznagy a képviselőház épületére, helyiségeire, ingóságaira és minden anyagi dolgaira felügyel, azokat, felelősség mellett kezeli, és a kezelése alá tartozókról rendes leltárt vezet.

184. §.

A ház tagjainak hivatalos ünnepélyek alkalmával leendő elhelyezéséről gondoskodik; lakásaikat mindig nyilvántartja.

185. §.

A bizottsági ülésekre és tanácskozmányokra a meghívásokat, valamint a ház üléseinek kihirdetését is, az illető elnök felszólítása folytán, ő eszközli, s ezek helyiségeiről és felszereléséről gondoskodik.

186. §.

Az elnöknek, a rend és csend fentartására, s a nyilvánosságnak és a tanácskozások szabadságának megóvására tett intézkedéseiben, illetőleg a karhatalom alkalmazásánál végrehajtó közege a háznagy.

187. §.

A teremőrök, szolgák és saját hivatali személyzete felett közvetlen rendelkezik; a szolgákat fel fogadja és elbocsátja.

188. §.

A háznagy feladatához tartozik a karzatokra való felügyelés s a belépti jegyek kiosztása.

189. §.

A hivatalos iratoknak és nyomtatványoknak a ház tagjai közt leendő kiosztásáról a háznagy gondoskodik. Magán-iratokat vagy hirdetményeket

az ő engedelmé nélkül a házban szétosztani nem szabad.

190. §.

A háznagy hivatalos működése felelősség mellett a szünetek ideje alatt és az országgyűlés feloszlása, következőleg a háznagy képviselői minőségének megszűnése után is tart, s a reá bizottokról az ismét összeülendő, vagy az új képviselőháznak számot adni tartozik.

191. §.

Az országgyűlés feloszlása után az ujnak öszsze jöveteléig a háznagy a belügyminiszter felügyelete alatt áll.

192. §.

A háznagy rendes évdiját a képviselőház határozza meg.

VI. Fejezet.

A nyilvánosságról.

193. §.

A ház ülései nyilvánosak.

194. §.

A gyorsíróknak és a napló szerkesztőjének külön hely rendelendő; ellenőrzésül a ház naplóbírókat választ a maga kebeléből,

195. §.

A hírlapok tudósítóinak számára külön hely rendelendő.

196. §.

Hallgatóság csak a karzatokon foglalhat helyet.

197. §.

A karzatok egy része mindenkinek nyitva áll: más része a belépti jeggyel bírók számára van fenntartva, és pedig külön

- a) a főrendi ház tagjai,
- b) a képviselők állandó jegyeivel belépők,
- c) a hölgyek és
- d) az idegenek számára.

198. §.

Minden képviselő egy, névére szóló állandó jegyet kap, a melylyel szabadon rendelkezik.

A napi jegyeket a háznagy osztja ki. Az elnök saját rendelkezésére bizonyos számú jegyeket tarthat fen.

199. §.

Tetszést vagy nem tetszést nyilvánítani a hallgatóságnak tilos.

200. §.

A karzatokon rendre-ügycelők lesznek felállítva, kik a háznagy rendelkezése alatt állanak.

201. §.

Ha valaki a rendet vagy csendet megzavarja, s az elnök egyszeri intésének sikere nincs, másod izben az 1848. IV. t. cz. értelmében, az egyes hallgató vagy illetőleg karzatosztályi hallgatóság kipurancsoltatik a karzatról.

202. §.

Ha a hallgatóság minden karzatosztályról kipurancsoltatott, a tanácskozás, a ház határozata szerint, vagy még azon nap, vagy máskor, de ismét hallgatóság bebocsátásával nyilvánosan folytattatik.

203. §.

A rendzavarók a kitiltáson kívül meg is fenytetnek.

204. §.

Szükség esetében az elnöknek minden alkotmányos eszköz, és a fegyveres erő használata is, saját felelőssége mellett, rendelkezésére áll.

205. §.

Az e fejezetben foglalt szabályok külön ki nyomva minden bejárásnál és minden karzatosztályban kifüggesztetnek.

*VII. Fejezet.***A képviselőház pénzügyéről.**

206. §.

A képviselőház saját pénztáráról és minden nemü kiadásairól önállólag rendelkezik.

207. §.

A gazdasági bizottságnak elnöke a képviselőház elnöke.

208. §.

A gazdasági bizottság:

a) a ház költségvetését havonként elkészíti és előlegesen bemutatja, hogy az kinyomathatván, tárgyalás előtt a ház tagjai közt szétosztható legyen;

b) a ház kiadásait részint közvetlenül intézi, részint mind ezeket, mind a ház gazdasági, szerződési, építkezési, és más rokon ügyeit folytonosan ellenőrzi;

c) eljárásáról rendes jegyzőkönyvet vezet, és azt időnkint a ház elé terjeszti.

209. §.

A folyó kiadásokon kívül, a milyenek a rendszeres napidijak és állandó fizetések, a gazdasági bizottság tudomása és előleges hozzájárulása nélkül semminemű költségek és pénztári kiadások nem történhetnek.

S ezen szabály alól egyedül a rendkívüli, és haladékat nem szenvedhető esetek vétethetnek ki, melyekre nézve az elnök, a bizottsághoz teendő utólagos bejelentés mellett, egyelőre is intézkedik.

210. §.

A pénztárt, felelősség terhe alatt, a ház pénztárnoka kezeli, a kit az elnök, a gazdasági bizottsággal egyetértőleg, nevez ki.

211. §.

A pénztárnok egyébiránt a ház tisztjei között foglal helyet, s a ház tisztjeire vonatkozó határozatok a pénztárnokra is kiterjednek.

212. §.

A pénztári kezelés és számvitel rendszerét a gazdasági bizottság állapítja meg.

213. §.

Az ülészek végén, vagy ha ez tovább tartana, félévénként a pénztárnok rendszeres számadást készít és azt az elnök a ház elé terjeszti.

214. §.

A számvizsgáló bizottság az általa teljesített vizsgálat eredményéről félévénként a háznak jelentést tesz.

215. §.

Ezen számvevő bizottság az országgyűlés eloszlatásának esetében is teljesíti és bevégzi munkálkodását és annak eredményéről szóló jelentését egyelőre a belügyminiszternek adja be.

A belügyminiszter pedig, a ki ez esetben a ház pénztára és pénztári személyzete fölött is időközileg rendelkezik, az említett jelentést, határozat hozatal végett, a közelebb egybegyülemdő képviselőházhoz teszi át.

VIII. Fejezet.

A ház könyvtára.

216. §.

A ház, tagjainak használatára, könyvtárt állit, melybe azon könyvek, nyomtatványok, vagy egyéb kiadványok szereztetnek meg, melyek a törvényhozási munkálkodásnál szükséges adatokat tartalmaznak.

217. §.

Az időnkint szükségeseeknek találandó könyvek és nyomtatványok jegyzékét az elnök a jegyzőkkel egyetértve késziti el.

218. §.

A ház gazdasági bizottsága az e célra szükséges összegeket időnkint javaslatba hozza.

219. §.

A ház könyvtarából könyvet vagy bármily nyomtatványt kivinni nem lehet.

220. §.

A könyvtár a jegyzők felügyelése és az iratárnok kezelése alatt áll.

221. §.

A szabályoknak a szorosabb értelemben vett tanácskozási rendet illető része csak az évi ülések végével s csak a törvényjavaslatok tárgyalásának bevégezése után fog módosíthatni.

DE BACLAĞI GEZA.

